

6.24x7.26	1/3	עמוד 1	הארץ - כותרת	28/04/2024	90069735-9
מאגנט - הוצאת ספרי - 25910					

צילום: הארכיון המרכזי למסמכים היסטוריים בוורשה

הן ברחו מבית חרדי למנזה.
כעת סיפוריהן נחשפים

עופר אדרת עמוד 9

8.59x15.78	3/3	עמוד 10	הארץ - כותרת	28/04/2024	90069734-8
מאגנט - הוצאת ספרי - 25910					

מדבורה לאנסטסיה מריה: הנשים החרדיות שברחו אל חיק הנצרות

המשך מעמוד 9

דבריהן של האחיות הם כתב אישום חריף נגד הממסד החרדי בקרבנו סגולות ויכולות מיוחדות של רעיות ועקרות בית טובות... אנו סבורות כי ייטב בהרבה אם נטפח ונפתח את היכולות והנשיות שכבר קיימות בנו לפעילות מדעית, תחת שנטרחה להכשיר את עצמנו לאיזה תפקיד עתידי של עקרות בית טובות שאין לנו צל של רצון לעסוק בו, סיכמו. בית המשפט פסק לטובתן. אנה למדה וקיבלה דוקטורט בפיזיולוגיה ועבדה כמורה בגימנסיה העברית בקרקוב, מוסד מעורב לבנים ולבנות. היא נישאה לעורך דין יהודי; שניהם נרצחו בידי הנאצים ב-1942. "אנה קלו" גר השתייכה לדור החלוצות של הסטודנטיות היהודיות. הקריירה המקצועית שלה גילמה את האפשרויות שאפיקי ההשכלה החדשים פתחו לפני צעירות יהודיות מוכשרות כמוה, שהיה בהן צמא להתפתחות אינטלקטואלית. צמא כזה נתפס כאיום בחברה שחינכה וגידלה את אנה, כותבת מנקין. התופעה של בריחת הצעירות החרדיות נפסקה לאחר מלחמת

העולם הראשונה, בשל תמורות פוליטיות שגרמו ליצירת מסגרות רשמיות ראשונות לחינוך דתי לנערות יהודיות. במסגרת זו למדה גם מנקין, שנולדה ב-1948 להורים מפולין במחנה עקורים במינכן. בגיל חצי שנה עלתה לישראל, כאן למדה בחינוך החרדי וגרה בבני ברק. כשבגרה יצאה ללמוד פילוסופיה באוניברסיטה העברית ואחר כך, בעקבות נישואיה ליהודי אמריקאי, לימדה באוניברסיטת מריילנד. הם גרים בירושלים ושומרים על אורח חיים דתי. "היום יש נשים חרדיות שלומדות באוניברסיטה, אבל כשאני התחלתי ללמוד זה היה עולם לגמרי לא מוכר", היא אומרת. שלא כמו בסיפוריהן של הנשים במחנה קרה, הקשר של מנקין עם משפחתה נשמר. "למזלי ההורים שלי אף פעם לא נתנו לי הרגשה שאני עושה משהו לא תקין. הקונפליקט שלי היה עם החברה, לא עם המשפחה", היא אומרת. "הרגשתי גם את הכאב של ההורים, שלא הבינו מה עובר עליהם. השתדלתי, לצד הכאב של הבנות, גם לראות את המצוקה של ההורים".

עופר אדרת